

L'educació musical a les comarques gironines

L'ensenyament, l'os de la música

L'os de la música —el *musikantenknochen* alemany o el *funny bone* anglès— és, en realitat, un nervi que s'activa quan ens donem segons quin cop al colze que ens deixa ben enrampats. És discret, puntual i amagat, però ens fa veure les estrelles quan l'encertem de ple en un destret. Per això, irònicament també se'n diu *l'os de l'alegria*. Doncs bé, en aquest dossier ens plantegem tocar l'os, l'os de la música, que és el seu ensenyament, entenent-lo com l'esquelet que ha de suportar tota la musculatura i alhora com un ressort que pot activar tot el cos social.

No fa pas tants anys que estudiar música implicava una visió reductora, de solfes i durícies, que ni abastava tota l'amplitud del fet musical, ni desplegava totes les possibilitats del seu aprenentatge. Hi havia tradicions musicals diverses amb els seus propis canals de transmissió, tal com expliquem en l'article que aporta una visió històrica de l'educació musical a les comarques gironines. Era per això que, més que conèixer, les diverses músiques i el seu ensenyament coexistien en vasos no comunicants. Ser músic de cobla, professor en un conservatori o tocar en un conjunt de rock demanaven fins fa poc estratègies de formació del tot diferenciades.

A poc a poc la música s'ha anat introduint en l'ensenyament general; tant a primària com a secundària, hi ha la possibilitat de cursar un batxillerat més o menys musical, i

Text > JOSEP PUJOL I COLL, coordinador del dossier

s'han desplegat escoles de música pel territori. A les comarques gironines, actualment comptem amb divuit escoles de música autoritzades, sis instituts que ofereixen el batxillerat d'arts escèniques, música i dansa, i tres conservatoris. En l'article que serveix de marc a aquest dossier, Albert Casals reconeix els avanços que s'han fet en aquest camp, però també ens recorda la precarietat que travessen alguns centres, la poca importància que té la música dins els currículums de l'educació general o la dificultat a l'hora de formar adequadament els mestres i professors especialistes. En aquest sentit, els professors de pedagogia musical Miquel Alsina i Joan de la Creu Godoy expliquen la formació que s'ofereix a la Universitat de Girona i els lligams de col·laboració i recerca que han establert amb alguns centres de primària. I des de la secundària, Joan Gay completa aquest panorama voluntariós però agredolç de la música a escoles i instituts.

Tots els professors de música —d'àmbits i experiències molt diversos— que han escrit per a aquest dossier coincideixen en subratllar els grans canvis que ha experimentat l'ensenyament musical en aquestes darreres tres dècades. Hi ha hagut importants canvis legislatius que han impulsat un nou reordenament dels estudis de música, però sobretot ha canviat l'actitud a l'hora d'afrontar-los, tal com bé explica Xavier Pallàs, professor de l'Escola Municipal de Música d'Olot. Si les escoles són el reflex de la societat, les escoles

>> Classe d'improvització col·lectiva al Conservatori de Música de Girona. (Foto: PERE DURAN, NORD MEDIA)

de música són el reflex del paper que la música té dins la societat. D'una banda, s'hi ha democratitzat l'accés a l'aprenentatge de la música; de l'altra, els objectius que hi busquen estudiants i pares ja no són tant la professionalització com la recerca del gaudi, la socialització i, per què no, una bona ajuda en l'èxit escolar, atès que l'estudi de la música afavoreix els hàbits de disciplina, la concentració i les capacitats expressives.

També hem assistit a una nova visió no jeràrquica de les músiques, d'estils i instruments, emparada tant pels canvis socials esmentats com per les noves titulacions, que permeten, per exemple, un grau superior de baix elèctric, de violí, de sacabutx o de cornamusa. És per això que escoles de música i conservatoris han ampliat la seva oferta molt més enllà de la tradició clàssica, i fins i tot alguns s'han especialitzat en músiques populars urbanes o tradicionals, segons aquesta visió àmplia que acaba diversificant i enriquint el panorama educatiu i cultural. En aquest dossier, sengles articles aborden l'ensenyament d'aquestes altres músiques a les comarques gironines.

Hem complementat aquest dossier amb la visita als tres conservatoris de la demarcació, el de Girona, l'Energia de Palafrugell i la seu cerdana del Conservatori dels Pirineus. Els nostres enviats especials han testimoniat, enmig d'estudiants, professors i pares, la quotidianitat d'un dia en

aquests centres. Tot i la pandèmia hi hem entrevistat somnis, satisfaccions, rigor i molta felicitat.

Però la música i el seu aprenentatge, així mateix, poden ser una bona estratègia per a d'altres fins diferents dels merament estètics. Una eina de cohesió social, de treball en equip, d'aprenentatge de valors. Volíem un botó de mostra d'aquesta mena de treball que la música també pot aportar, i l'hem trobat en el projecte de la Jove Orquestra de les Comarques Gironines, de la qual s'explica el funcionament i s'incideix en la missió social.

Faltava també el cim de la piràmide, els estudis superiors de música, de titulació universitària. Atès que ara per ara el grau superior de música no pot estudiar-se a les comarques gironines, hem entrevistat Núria Sempere, directora de l'Escola Superior de Música de Catalunya, l'ESMUC, l'únic centre de titularitat pública que l'ofereix.

Finalment, no ens podem estar de felicitar un parell d'escoles pels seus aniversaris. No fa gaire, l'Escola Municipal de Música Xavier Montsalvatge d'Olot va complir els cent anys d'història, amb la qual cosa es va convertir en la institució musical més longeva de la demarcació. I l'Escola Conrad Saló de la Bisbal està de celebració pels seus quaranta anys d'història. A elles i a tota la resta de centres els desitgem molts anys més de salut i música, perquè continuïn essent ossos de la música fermes i electritzants.